

Nr 66.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor, m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1943.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor samt

2) förordning angående ändrad lydelse av 5 och 7 §§ förordningen den 15 juni 1934 (nr 265) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Förslag

till

Förordning

**angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 juni 1934 (nr 264)
om erkända arbetslöshetskassor.**

Härigenom förordnas, att 7, 11 och 18 §§, 21 § 1, 2, 3 och 5 mom. samt 26 och 28 §§ förordningen den 15 juni 1934 om erkända arbetslöshetskassor¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

7 §.

Från rätt att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa eller att där kvarstå såsom medlem skall uteslutas

1) den som — — — angiven ålder;

5) utländsk medborgare, såvida han icke tillhör stat, med vilken sådan överenskommelse träffats, som avses i 13 §, eller beträffande vilken Konungen särskilt förordnat, att medborgare i den staten må kunna erhålla medlemskap.

Utän hinder — — — såsom medlemmar.

11 §.

Medlem av erkänd arbetslöshetskassa, som icke senast vid utgången av åttonde veckan eller, för kassa med månadsavgifter, andra månaden efter den tid, å vilken stadgad avgift eller uttaxerat belopp belöper, till kassan antingen erlagt avgift eller belopp som nu sagts eller anmält förhållande, varå befrielse från betalningsskyldigheten kan grundas, skall anses hava utträtt ur kassan vid sagda tidpunkt; dock att kassans styrelse äger med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet pröva, huruvida den, som underlåtit att inom angiven tid anmäla omständighet, varå avgiftsbefrielse kan grundas, ändock må bibehållas vid sitt medlemskap.

Tillsynsmyndigheten äger, därest särskilda omständigheter därtill föranleda, beträffande viss kassa eller viss grupp av kassas medlemmar medgiva, att den tidpunkt, då sådan påföljd som i första stycket sägs skall inträda, bestämmes senast till utgången av tjugusjätte veckan eller, för kassa med månadsavgifter, sjätte månaden.

Tillsynsmyndigheten må — — — av tillsynsmyndigheten.

18 §.

Daghjälp må icke utgivas till medlem för söndag. Ej heller må daghjälp utgivas för annan helgdag, med mindre medlemmen var arbetslös nästföre-

¹ Senaste lydelse av 7, 11 och 18 §§ samt 21 § 1 och 3 mom. se SFS 1941: 494, av 21 § 2 och 5 mom. se SFS 1937: 227 samt av 26 § se SFS 1938: 99.

gående eller efterföljande vardag, eller för dag, då han med helt eller delvis bibehållen avlöning åtnjuter ledighet från arbete, som utförts för annans räkning annorstädes än i medlemmens hem.

21 §.

1 mom. Erkänd arbetslöshetskassa må till medlem utgiva understöd endast därest han till kassan erlagt minst femtiotvå veckoavgifter eller tolv månadsavgifter eller ock till kassan erlagt minst tolv veckoavgifter eller tre månadsavgifter och därefter fullgjort värnpliktstjänstgöring under så lång tid, att densamma jämte den tid, för vilken avgifter erlagts till kassan, motsvarar minst femtiotvå veckor eller tolv månader. Såsom ytterligare villkor för utgivande av understöd skall gälla, att medlemmen för tid under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna tolv månaderna erlagt minst tjugu veckoavgifter eller fem månadsavgifter.

Därest tillsynsmyndigheten med stöd av 22 § sista stycket föreskrivit inskränkning i understödsrätten, äger tillsynsmyndigheten medgiva, att antalet avgifter, som skola vara erlagda under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna tolv månaderna, må bestämmas till lägre tal än tjugu för kassa med veckoavgifter eller fem för kassa med månadsavgifter, dock ej lägre än sexton för kassa med veckoavgifter eller fyra för kassa med månadsavgifter.

Villkoret att — — — om daghjälp.

I den — — — sex månader.

Med avseende — — — avstängningstidens slut.

Där medlem övergår från klass med lägre daghjälp till klass med högre daghjälp eller från klass med begränsade försäkringsförmåner till klass med större sådana förmåner, må daghjälp enligt bestämmelserna i den klass, till vilken medlemmen övergår, ej utgivas till honom, förrän han efter övergången erlagt minst sexton veckoavgifter eller fyra månadsavgifter. Övergår medlem däremot till klass med lägre daghjälp eller mera begränsade försäkringsförmåner, skola bestämmelserna i denna klass omedelbart tillämpas å honom.

2 mom. Har någon — — — till godo.

Erkänd arbetslöshetskassa — — — av Konungen.

Tillsynsmyndigheten må — — — nämnda sammanslutning.

Tillsynsmyndigheten må jämväl medgiva, att medlem, som omedelbart före inträdet i erkänd arbetslöshetskassa tillhört annan sammanslutning än i första, andra eller tredje stycket av detta moment sägs, vid tillämpningen av det i 1 mom. första stycket första punkten angivna villkoret må tillgodoräknas avgifter, som han före kassans bildande erlagt till nämnda sammanslutning.

3 mom. Har överenskommelse träffats eller medgivande lämnats enligt vad i 2 mom. första, andra eller tredje stycket sägs, skall vid tillämpning av denna förordning med understöd, som utgives av kassan, likställas understöd, vilket utgivits av kassa eller sammanslutning, som överenskommelsen eller medgivandet avser.

5 mom. Medlem må vid tillämpning av denna paragraf allenast tillgodoräknas avgift, som erlagts antingen för tid, då han för annans räkning mot avlöning använts till arbete, som utförts annorstädes än i medlemmens hem, eller för tid, då han med helt eller delvis bibehållen avlöning åtnjutit ledighet av annan anledning än sjukdom, värnpliktstjänstgöring eller barnsbörd.

26 §.

Erkänd arbetslöshetskassa skall upptaga fasta medlemsavgifter dels för tid, då medlem för annans räkning mot avlöning användes till arbete, som utföres annorstädes än i medlemmens hem, dels ock för tid, då han med helt eller delvis bibehållen avlöning åtnjuter ledighet av annan anledning än sjukdom, värnpliktstjänstgöring eller barnsbörd.

Om de — — — om understödsföreningar.

Föreskrives i — — — anses skäligt.

28 §.

Av erkänd — — — för honom.

Styrelseledamot, som utsetts av tillsynsmyndigheten, äger för uppdragets fullgörande uppbära arvode från statsverket med belopp, som bestämes av tillsynsmyndigheten.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 5 och 7 §§ förordningen den 15 juni 1934 (nr 265) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.

Härigenom förordnas, att 5 och 7 §§ förordningen den 15 juni 1934 om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

5 §.

Förvaltningsbidrag utgår för kalenderår dels med ett i förhållande till antalet årsmedlemmar i kassan under året beräknat belopp (medlemsbidrag), dels ock med belopp motsvarande vad under året utgivits i arvode till styrelseledamot, som utsetts av tillsynsmyndigheten.

Medlemsbidrag utgår till kassa, som enligt stadgarna upptager veckoavgifter, med fyra kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som

¹ Senaste lydelse av 5 § se SFS 1937: 228.

icke överstiger 3,000, med tre kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som överstiger 3,000 men icke 25,000, och med två kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som överstiger 25,000. Till kassa, som upptager avgifter för månad eller längre tidsperiod, utgår medlemsbidrag med två tredjedelar av nu angivna belopp; på framställning av kassa äger dock Konungen medgiva, att medlemsbidraget må höjas intill belopp, beräknat enligt bestämmelserna i första punkten.

7 §.

Statsbidrag utbetalas årsvis i efterskott efter ansökan. Kassa må dock efter varje kvartals slut erhålla utbetalning intill tre fjärdedelar av det bidrag, som skäligen kan antagas belöpa å kvartalet. När särskilda skäl därtill äro må efter tillsynsmyndighetens beprövande efter varje kvartals slut till kassa utbetalas intill hela beloppet av det statsbidrag, som belöper å kassans utgifter för barntillägg och hustrutillägg under kvartalet, samt intill nio tiondelar av medlemsbidrag och daghjälpbidrag, som skäligen kunna antagas belöpa å kvartalet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

Bestämmelserna i 5 § andra stycket andra punkten skola i fråga om statsbidrag, som belöper å tiden intill den 31 december 1947, icke äga tillämpning i fråga om erkänd arbetslöshetskassa, som registrerats såsom understödsförening eller erkänd arbetslöshetskassa före den 1 juli 1943.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 26 februari 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, anmäler fråga om *vissa ändringar i gällande författningar rörande arbetslöshetsförsäkringen* samt anför.

Inledning.

Gällande bestämmelser.

Förordningen om erkända arbetslöshetskassor antogs vid 1934 års riksdag samt utfärdades den 15 juni 1934 (nr 264). Ändringar i densamma hava sedermera vidtagits genom förordningar den 22 maj 1936 (nr 151), den 21 maj 1937 (nr 227), den 24 mars 1938 (nr 99) samt den 28 juni 1941 (nr 494).

Förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor utfärdades den 15 juni 1934 (nr 265). Genom förordningar den 21 maj 1937 (nr 228) och den 28 juni 1941 (nr 495) hava ändringar vidtagits i vissa delar av densamma.

Redogörelse för innehållet i nämnda förordningar lämnas vid behandlingen av de olika spörsmål om författningsändringar, som upptagas till övervägande i det följande.

Den 28 juni 1941 utfärdades vidare förordning (nr 496) angående beloppet av barn tillägg och hustrutillägg enligt förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

Närmare föreskrifter om kontrollen över erkända arbetslöshetskassor återfinnas i kungörelsen den 23 november 1934 (nr 554) angående övervakandet av erkända arbetslöshetskassor, ändrad genom kungörelse den 14 februari 1936 (nr 30).

Framställningar rörande ändringar i 1934 års förordningar.

I skrivelse den 9 juni 1942 har *socialstyrelsen* framhållit, att ytterligare ändringar, utöver förut vidtagna, visat sig erforderliga i fråga om vissa av de författningsbestämmelser, som reglera de erkända arbetslöshetskassornas verksamhet. Förslag till sådana ändringar i de båda förordningarna av den 15 juni 1934 hava framlagts i skrivelsen. Vid densamma fanns fogad avskrift

av protokoll, hållet vid sammanträde den 8 maj 1942 med nämnden för den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen.

Yttranden över socialstyrelsens skrivelse hava, efter remiss, avgivits av statskontoret, statens arbetsmarknadskommission, försäkringsinspektionen, socialvårdskommittén, svenska arbetsgivareföreningen, landsorganisationen i Sverige och de anställdas centralorganisation (Daco). Försäkringsinspektionen yttrar sig dock allenast rörande det under I A i det följande omförmälda spörsmålet.

Socialstyrelsen har vidare i anslutning till framlagt förslag till anslags-
äskanden inom styrelsens förvaltningsområde för budgetåret 1943/44 ifråga-
satt viss omläggning av gällande system för revision i fråga om de erkända
arbetslöshetskassorna.

Yttrande över socialstyrelsens förslag har avgivits av statskontoret.

Slutligen har socialstyrelsen i skrivelse den 28 december 1942 föreslagit
ändring av 7 § förordningen om erkända arbetslöshetskassor i syfte att be-
reda utläningar ökade möjligheter att erhålla medlemskap i erkänd arbets-
löshetskassa.

Över detta förslag hava yttranden avgivits av statskontoret, statens arbets-
marknadskommission, socialvårdskommittén, svenska arbetsgivareföreningen
och landsorganisationen i Sverige.

Statistiska uppgifter m. m.

De erkända arbetslöshetskassorna äro för närvarande 27 med ett med-
lemsantal av omkring 640,000, nämligen: beklädnadsarbetarnas; sadelma-
karnas, tapetserarnas och reseffektarbetarnas; stenindustriarbetarnas; handels-
anställdas med flera; sko- och läderarbetarnas; träindustriarbetarnas; musi-
kernas; lantarbetarnas; frisörernas; livsmedelsarbetarnas; textilarbetarnas;
gjuteriarbetarnas; gruvindustriarbetarnas; handelstjänstemännens; kemisk-
tekniska industriarbetarnas med flera; bleck- och plåtslagarnas; försvars-
verkens civila personals; bryggeriarbetarnas; transportarbetarnas; metall-
industriarbetarnas; bokbinderiarbetarnas; hotell-, kafé- och restaurangan-
ställdas; handelsresandenas; grov- och fabriksarbetarnas; industritjänstemän-
nens; elektrikernas samt arbetsledarnas.

Förslagsanslaget till Bidrag till erkända arbetslöshetskassor är för budget-
året 1942/43 bestämt till 10,000,000 kronor. För budgetåret 1943/44 har
i årets statsverksproposition föreslagits ett anslag å 8,000,000 kronor.

Erfarenheterna vid tillämpningen av gällande bestämmelser rörande den
statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen hava föranlett socialstyrelsen att
— trots att endast relativt kort tid förflutit sedan nämnda bestämmelser
undergingo förändringar i ett flertal hänseenden — framlägga förslag om
vissa ytterligare jämkningar däri. Ehuru det bör eftersträvas att under
nu rådande förhållanden i så ringa utsträckning som möjligt ändra för-
säkringens bestämmelser, särskilt med hänsyn därtill att ökade kostnader

Departement/s-
chefen.

böra undvikas, finner jag mig dock med hänsyn till de skäl, som socialstyrelsen anfört till stöd för sina ändringsförslag, beredd att på en del punkter förorda jämkningar i gällande författningar.

Jag övergår nu till behandling i detalj av socialstyrelsens förslag.

Ifrågasatta författningsändringar.

I. Vissa ändringar av det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret.

Gällande bestämmelser.

Enligt 21 § 1 mom. första stycket arbetslöshetskasseförordningen må erkänd arbetslöshetskassa utgiva understöd till medlem endast därest han till kassan överhuvud erlagt avgifter, motsvarande minst 52 veckoavgifter (det s. k. icke tidsbestämda avgiftsvillkoret), och under villkor tillika att avgifter, motsvarande minst 20 veckoavgifter, erlagts för tid under de närmast före arbetslöshetens inträdande förflutna 12 månaderna (det s. k. tidsbestämda avgiftsvillkoret). Nämda tolv månadersperiod kan i vissa fall förlängas enligt föreskrifter i fjärde stycket av samma moment; sålunda skall, bland annat, icke inräknas tid, då medlem fullgjort värnpliktstjänstgöring. Erlagda avgifter få tillgodoräknas medlem endast för tid, då han haft arbete.

I 23 § första stycket samma förordning föreskrives, att daghjälp icke må utgå till medlem för mer än sammanlagt 156 dagar under loppet av 12 på varandra följande månader. Enligt fjärde stycket må i den tid, inom vilken den längsta understöd tiden skall beräknas, icke inräknas, bland annat, tid då medlem fullgjort värnpliktstjänstgöring.

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har i två olika hänseenden föreslagit ändringar med avseende å det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret, därvid styrelsen emellertid inledningsvis framhållit, att ändringarna icke syftade till att öka den risk, som försäkringen vore avsedd att täcka. De avsåge närmast att möjliggöra en anpassning efter vissa förhållanden, som aktualiserats först under den senare tiden.

A. Rätt för medlem att tillgodoräkna värnpliktsvecka såsom avgiftsvecka i det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret.

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har framhållit, att, på grund av de förut omnämnda bestämmelserna i 23 §, en arbetslöshetsperiod omedelbart före en inryckning till värnpliktstjänstgöring kunde sammanföras med sådan arbetslöshetsperiod, som komme efter utryckningen. Hade därvid det högsta medgivna antalet understöd dagar åtnjutits redan före inryckningen, kunde som regel understöd icke utgå efter utryckningen.

Från arbetslöshetskasseshåll hade anförts, att nämnda förhållande vore otillfredsställande. Den värnpliktige gjorde ofta den invändningen däremot,

att han många gånger skulle hava blivit i understödshänseende bättre ställd, därest han undsluppit värnpliktstjänstgöringen, eftersom han då haft möjlighet att upparbeta en ny understödsrätt. Det kunde därför, menade man, ifrågasättas, huruvida icke värnpliktsvecka vid tillämpning av *det tidsbestämda avgiftsvillkoret* skäligen borde få räknas medlem tillgodo såsom arbetad och avgiftsbetalad vecka.

Socialstyrelsen har för sin del funnit dessa synpunkter i viss mån beaktansvärda men ansett, att en dylik tillämpning skulle innebära ett alltför stort avsteg från försäkringens grundläggande principer. Att avstå från kravet på att medlemmen skulle hava presterat ett visst antal arbetade och avgiftsbetalade veckor under en aktuell tidrymd läte sig nämligen icke göra med hänsyn till att nämnda krav vore ett — synnerligen betydelsefullt — kriterium på att medlemmen tillhörde den kategori arbetstagare, som borde förbehållas försäkringsunderstöd vid arbetslöshet.

Styrelsen har därefter anfört:

Även beträffande *det icke tidsbestämde avgiftsvillkoret* kan den invändningen göras, att värnpliktstiden förhindrar medlemmen att uppbygga understödsrätten. Det kan sålunda, i synnerhet under nuvarande förhållanden, inträffa, att åtskilliga år hinna förflyta, innan en medlem, som varit inkallad till värnpliktstjänstgöring, fullgjort inbetalningen av de i detta villkor stipulerade femtiotvå veckoavgifterna.

De förut angivna skäl, som tala emot en ändring av det tidsbestämde villkoret, göra sig emellertid icke i samma mån gällande beträffande det icke tidsbestämde villkoret. Sistnämnda villkor har icke i någon högre grad karaktären av ett försäkringsobjektskriterium utan har huvudsakligen uppställts för att säkra kassornas ekonomi och samtidigt knyta medlemmarna fastare till kassan. Ur dessa synpunkter synes det knappast föreligga något hinder att företaga en ändring i lagstiftningen av innebörd, att värnpliktsvecka får tillgodoräknas såsom betalad vecka. Syftet att knyta medlemmarna fastare till kassan torde nämligen i tillräcklig grad kunna tillgodoses genom en bestämelse, att ett visst mindre antal veckoavgifter skall ha erlagts före värnplikts tidens början. Likaså torde den av ändringen föranledda kostnadsökningen komma att stanna vid ett, per kassemedlem räknat, skäligen obetydligt belopp. En inom socialstyrelsen företagen undersökning har givit vid handen, att ökningen av understödsbeloppet icke kommer att överstiga en procent och sannolikt kommer att stanna vid mindre än en halv procent. De ekonomiska konsekvenserna av ändringen skulle i så fall inskränka sig till en ökning av i genomsnitt $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ öre per veckoavgift och en ökning av det statliga understödsbidraget av mindre än en procent. En kostnadsökning av denna storleksordning har ingen som helst praktisk betydelse för avgiftssättningen i de olika kassorna.

Socialstyrelsen har, under hänvisning till det sålunda anförda, föreslagit, att värnpliktsvecka skall få tillgodoräknas medlem såsom betalad vecka vid tillämpning av det icke tidsbestämde avgiftsvillkoret, under förutsättning att minst 12 veckoavgifter eller — beträffande kassor med månadsbetalning — minst tre månadsavgifter erlagts till kassan före värnpliktstjänstgöringens början.

Inom nämnden för den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen gjorde sig vid behandlingen av nu ifrågasatt fråga olika meningar gällande.

Yttrandena.

Socialstyrelsens förslag såvitt angår det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret tillstyrkes i samtliga remissvar med undantag av svenska arbetsgivareföreningens. Jämväl tre reservanter inom statens arbetsmarknadskommission¹⁾ avstyrka förslaget.

Statens arbetsbetsmarknadskommission framhåller, att de värnpliktiga genom förslaget på en väsentlig punkt jämställdes med medlemmar, som av skilda skäl icke fullgjorde värnpliktstjänstgöring, vilket ur rättvisesynpunkt finge anses angeläget.

*En reservant inom arbetsmarknadskommissionen*²⁾ förklarar sig tillstyrka förslaget endast i vad det avsåge beredskapstjänstgöring.

*En reservant inom socialvårdskommittén*³⁾, som framhåller att genomförandet av förslaget icke vore förenligt med strävandena att i görligaste mån trygga kassornas ekonomi, anser att detsamma i varje fall borde begränsas att avse andra till värnpliktstjänstgöring inkallade kassemedlemmar än sådana, som fullgöra sin första tjänstgöring.

Svenska arbetsgivareföreningen anför:

År 1941 genomfördes vissa förändringar i förordningen om erkända arbetslöshetskassor, varigenom nya hjälpformer tillskapades och nya grunder för daghjälpbidrag infördes, vilket allt medförde, att statsverket belastades med betydligt ökade kostnader för arbetslöshetsförsäkringen. Nu föreliggande förslag innebär vissa ytterligare ökningar i statsverkets kostnader för nämnda försäkring. Sedda i sammanhang med de av 1941 års lagstiftning betingade kostnadsökningarna, föreligger anledning till betänksamhet även mot dessa till synes ej alltför betydande utgiftsökningar. Det statsfinansiella läget nödvändiggör, att största möjliga sparsamhet iakttages, och att till följd därav för närvarande ej absolut nödvändiga reformer, vilka medföra ökade kostnader, ställas på framtiden.

Förslaget om rätt för medlem att i viss utsträckning tillgodoräkna värnpliktsvecka som avgiftsvecka innebär ett fortskridande på den av lagstiftaren vid den senaste lagändringen inslagna vägen att på försäkringsprincipens bekostnad utöka understödsmomentet i arbetslöshetsförsäkringen. Föreningen finner varje sådant steg betänkligt. De nuvarande reglerna om fullgjorda avgiftsveckor kunna icke rubbas i inskränkande riktning utan att garantierna för att medlemmen tillhör försäkringens naturliga verksamhetsområde minskas. Redan i den nuvarande lagstiftningen är sört för att den inkallade icke i försäkringshänseende är sämre ställd efter militärtjänstgöringens slut än före densamma.

Den aktuella situationen på arbetsmarknaden låter det knappast framstå såsom särskilt önskvärt, att uppluckring sker i bestämmelserna om viss tids avgiftsbetalning. Vad speciellt de inkallades intressen beträffar, vill föreningen erinra om att genom lag om förbud mot arbetstgares avskedande i anledning av värnpliktstjänstgöring m. m. är sört för att inkallad arbetare kort efter utryckningen må återfå sitt civila arbete.

Därest lagändring trots de skäl, som sålunda tala däremot skulle komma till stånd, anser föreningen, att den ej bör ha avseende å den första värnpliktstjänstgöringen.

¹⁾ Herrar Andersson, Brodén och Carell.

²⁾ Herr Thomson.

³⁾ Herr Hagård.

Det av socialstyrelsen diskuterade spørsmålet, huruvida kassemedlem borde få tillgodoräkna sig värnpliktsvecka såsom avgiftsvecka även vid uppfyllande av det tidsbestämda avgiftsvillkoret har föranlett uttalanden i flera yttranden.

Försäkringsinspektionen erinrar därom, att det tidsbestämda avgiftsvillkoret tillkommit i syfte att från försäkringen automatiskt utskilja personer, som drabbats av arbetslöshet utöver en viss omfattning. Det förhållandet att en person inkallades till värnpliktstjänstgöring kunde knappast anses innebära, att han drabbats av arbetslöshet i den mening, som avsetts och legat till grund vid utformandet av berörda bestämmelse. Utan att framföra något yrkande ville försäkringsinspektionen fästa uppmärksamheten på nämnda förhållande.

Daco framhåller, att ur principiell synpunkt samma regel givetvis borde gälla för det tidsbestämda avgiftsvillkoret som för det icke tidsbestämda. Genomförandet av en sådan regel skulle emellertid enligt *Dacos* mening i alltför hög grad rubba arbetslöshetsförsäkringens tekniska grunder.

Landsorganisationen anför:

Socialstyrelsen har funnit, att tillgodoräkning av värnpliktsvecka såsom betalad vecka även beträffande det tidsbestämda avgiftsvillkoret skulle innebära ett alltför stort avsteg från försäkringens grundläggande principer. Detta skäl mot en likabehandling i förevarande hänseende av de båda villkoren finner landsorganisationen mindre övertygande med hänsyn till att det ju här är fråga om ett arbetsförhinder, som icke är beroende av medlemmen själv och väl icke kan anses i och för sig förändra hans egenskap av försäkringsobjekt. Större vikt torde då kunna tilläggas den invändningen, att en privilegiering av värnpliktstiden även i fråga om det tidsbestämda avgiftsvillkoret skulle alltför kännbart återverka på kassornas ekonomi. Någon utredning i vilken mån detta skulle bli fallet har emellertid icke företagits, och landsorganisationen anser sig vid sådant förhållande inte kunna påyrka att privilegieringen på angivet sätt utsträcker, även om en likabehandling av villkoren synes vara motiverad såväl ur principiell synpunkt som av billighetshänsyn.

Att värnpliktsvecka skulle få tillgodoräknas även vid prövning av det tidsbestämda avgiftsvillkoret avstyrkes av *arbetsmarknadskommissionen* och *socialvårdskommittén*.

Det i det föregående berörda spørsmålet om rätt för medlem av erkänd arbetslöshetskassa att räkna sig värnpliktsvecka till godo såsom betalad vecka har avseende å såväl det tidsbestämda som det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret. Såvitt angår förstnämnda villkor har socialstyrelsen icke ansett sig kunna tillstyrka att värnpliktsvecka får tillgodoräknas, då ett sådant förfarande enligt styrelsens mening skulle innebära ett avsteg från försäkringens grundläggande principer. En motsatt ståndpunkt har styrelsen däremot intagit i fråga om tillgodoräkandet med avseende å det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret. Såsom villkor för sådant tillgodoräkning har styrelsen dock ansett sig böra föreslå, att ett visst antal avgifter — 12 veckoavgifter eller tre månadsavgifter — skall hava erlagts före värnpliktstidens

*Departements-
chefen.*

början. Därmed syntes önskemålet att ersättningsrätt skulle förbehållas medlemmar, som vore något så när fast knutna till kassan, bliva tillgodosett. Ändring av arbetslöshetskasseförordningen i enlighet med socialstyrelsens förslag skulle enligt styrelsens åsikt icke hava någon praktisk betydelse för avgiftssättningen i kassorna och komme icke att föranleda ökning av det statliga understödsbidraget av någon nämnvärd betydelse — mindre än en procent.

Socialstyrelsens förslag tillstyrkes i flertalet yttranden. Några röster hava dock höjts för att endast sådan militärtjänst skulle få tillgodoräknas, som icke utgjorde s. k. första tjänstgöring. I ett yttrande — det av svenska arbetsgivareföreningen avgivna — avstyrkes förslaget.

För egen del kan jag icke finna, att de i viss mån ökade möjligheter att uppfylla det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret, vilka innefattas i socialstyrelsens förslag, skulle få de betänkliga konsekvenser, som svenska arbetsgivareföreningen velat göra gällande. Även efter ett genomförande av de föreslagna ändringarna skulle tillräckliga garantier finnas, att medlemmarna tillhöra försäkringens naturliga verksamhetsområde, och de ökade kostnaderna äro, såsom socialstyrelsen påvisat, relativt obetydliga. Att vid ett genomförande av socialstyrelsens förslag göra undantag för den s. k. första tjänstgöringen synes mig knappast tillräckligt motiverat.

I yttrandena har även diskuterats det av socialstyrelsen avvisade förslaget om rätt att tillgodoräkna värnpliktsvecka såsom betalad vecka jämväl med avseende å det tidsbestämda avgiftsvillkoret. Även om, på sätt försäkringsinspektionen, landsorganisationen och Daco anförde, vissa skäl tala för att de båda avgiftsvillkoren böra jämställas i det hänseende, varom nu är fråga, finner jag mig, i varje fall för närvarande, icke böra framlägga något förslag i sådan riktning. Ett genomförande av de ifrågasatta bestämmelserna även beträffande det tidsbestämda avgiftsvillkoret skulle nämligen med säkerhet föranleda ökade kostnader. Härtill kommer, att en så ingripande ändring av försäkringen icke torde böra genomföras, innan resultatet av socialvårdskommitténs pågående arbete blivit framlagt.

Vad som anförts i det föregående har föranlett förslag till ändring av första stycket i 21 § 1 mom.

B. Särskilda bestämmelser för tillämpningen av det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret vid nybildning av erkänd arbetslöshetskassa.

Gällande bestämmelser.

21 § 2 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor innehåller i sitt tredje stycke den bestämmelsen, att tillsynsmyndigheten äger medgiva, att medlem, vilken omedelbart före inträdet i erkänd arbetslöshetskassa varit medlem i sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp, som icke antagits till erkänd arbetslöshetskassa, skall få vid tillämpning av 21 § tillgodoräknas avgifter, vilka han erlagt till nämnda sammanslutning.

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har framhållit, att det kunde ifrågasättas, huruvida icke den sänkning av minimiantalet avgifter i det tidsbestämda avgiftsvillkoret (från 26 till 20), vilken nyligen (år 1941) företagits, bort föranleda jämväl en sänkning i motsvarande grad av antalet avgifter i det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret. Därvidlag finge emellertid först beaktas, att de båda villkoren i realiteten tjänade olika ändamål. Det icke tidsbestämda villkoret uppfyllde bland annat ändamålet att knyta medlemmarna fastare till kassan. Det erforderliga antalet avgifter måste därför sättas så högt, att medlemmens möjlighet att lämna kassan under god arbetstillgång och att därefter återinträda först då en försämring i hans sysselsättningssituation syntes sannolik praktiskt taget bleve utesluten. Ur denna synpunkt kunde det nu gällande antalet av 52 veckoavgifter icke anses för stort. Visserligen medförde detta villkor den otvivelaktigt tämligen stränga påföljden av ett avbrott i medlemskapet, att medlemmen icke kunde förvärva understödsrätt förrän tidigast ett år efter återinträdet i kassan, men den stimulans till regelbunden avgiftsbetalning, som därigenom erhöles, syntes icke kunna undvaras.

Styrelsen har därefter anfört följande:

Vad sålunda anförts rörande det icke tidsbestämda avgiftsvillkorets syfte att upprätthålla ett kontinuerligt medlemskap äger givetvis icke giltighet vid nybildning av erkänd arbetslöshetskassa. I dylika fall fullföljer det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret huvudsakligen syftet att säkra kassans ekonomi. I någon mån tjänar det även såsom ett kriterium på att medlemmen tillhör arbetslöshetsförsäkringens naturliga verksamhetsområde. Ur sistnämnda synpunkt synes kravet på avgiftsbetalning under viss tid väl kunna ersättas med ett ådagaläggande, att medlemmen före kassans bildande haft försäkringsbart arbete under ett visst antal veckor. Vad åter kassans ekonomi beträffar, är det uppenbart, att denna kan tillgodoses lika väl genom en begynnelsefond som genom kravet på ett visst antal verkställda veckoinbetalningar per medlem.

Vid kassans start synes man sålunda, därest åtgärder av nyss angiven art vidtagas, kunna avstå från det icke tidsbestämda avgiftsvillkorets krav på 52 veckoinbetalningar, utan att syftet med detta villkor därför åsidosättes. Det är uppenbart, att detta skulle medföra avsevärda fördelar för medlemmarna. Sålunda skulle i dylikt fall understöd kunna utbetalas avsevärt mycket tidigare än som hittills kunnat ske. Vidare skulle härigenom minskas den i flertalet fall svagt motiverade och för gemene man svårförståeliga skillnaden i understödshänseende, som för närvarande råder mellan medlemmar i en nybildad erkänd arbetslöshetskassa, vilka tidigare tillhört fackförbunds fristående arbetslöshetskassa, och sådana medlemmar, som icke tillhört dylik kassa. De medlemmar, som kollektivt ansluta sig till en nybildad erkänd kassa, hava i regel bakom sig ett långvarigt medlemskap i det förbund, som bildat kassan ifråga. Nuvarande bestämmelser medgiva, att en medlem av ett förbund, som stadgeenligt utbetalat arbetslöshetsunderstöd, vid prövning av båda avgiftsvillkoren för erhållande av understöd i en senare tillkommen erkänd arbetslöshetskassa äger tillgodoräkna sig till förbundet erlagda kontingenter. I sådant fall gäller sålunda medlemsavgiften till förbundet jämväl såsom godkänd avgift vid det tidsbestämda avgiftsvillkoret. Förhållandet är alltså, att en medlem, som under minst ett års tid tillhört ett förbund, som haft egen arbetslöshetskassa, omedelbart efter

den erkända arbetslöshetskassans start kan uppbära understöd från denna kassa, under det att en medlem, som tillhört ett förbund, vilket icke haft egen arbetslöshetskassa, måste inbetala minst 52 veckoavgifter till den erkända kassan, innan han blir understödsberättigad. Då avgiftsskyldigheten i förbund utan arbetslöshetskassa endast i ringa mån skiljer sig från avgiftsskyldigheten i förbund med dylik kassa, synes denna stora skillnad i understödshänseende knappast motiverad. Kontingenter, erlagda till det stiftande förbundet, böra tillerkännas samma vitsord, vare sig detta förbund haft egen arbetslöshetskassa eller icke.

Socialstyrelsen har betonat, att det sålunda anförda hade avseende endast å det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret. Av flera skäl borde gällande bestämmelser rörande det tidsbestämda villkoret bibehållas. Vid prövning av sistnämnda villkor borde alltså hänsyn tagas endast till kontingenter, som erlagts till förbund med egen arbetslöshetskassa. Medlemmar, som tidigare tillhört förbund utan egen arbetslöshetskassa, borde sålunda aldrig bliva understödsberättigade i den erkända kassan, förrän de efter inträdet fullgjort de prestationer, som stadgades i det tidsbestämda villkoret.

Vad den förut omförmälda begynnelsefonden anginge måste vid dess beräknande hänsyn tagas därtill, att understödsrätt i nu ifrågakarande fall uppkomme först sedan medlemmen efter inträdet i den erkända kassan uppfyllt det tidsbestämda villkorets fordringar. Med hänsyn därtill borde ifrågakarande fond uppgå till ett belopp, som per medlem i genomsnitt minst motsvarade ett antal avgifter, som vore lika med 52, minskat med det antal avgifter, som erfordrades enligt det tidsbestämda villkoret. Om det sistnämnda antalet vore 20, skulle sålunda kassans begynnelsefond behöva uppgå till lägst ett belopp, motsvarande 32 veckoavgifter per medlem.

Ytterligare syntes man böra kräva obligatorisk anslutning till kassan av samtliga försäkringsbara medlemmar av det stiftande förbundet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts har socialstyrelsen föreslagit, att styrelsen skulle erhålla befogenhet att medgiva, att medlem, som omedelbart före inträdet i erkänd arbetslöshetskassa varit medlem i den fackliga organisation, som tagit initiativet till bildande av kassan, vid tillämpning av det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret skulle få räkna sig tillgodo såsom erlagda avgifter de kontingenter, som han före den erkända arbetslöshetskassans bildande erlagt till organisationen. Styrelsen hade för avsikt att vid utövandet av denna befogenhet uppställa de villkor, som förut angivits.

Yttrandena.

Socialstyrelsens förslag tillstyrkes av *arbetsmarknadskommisionen*, *statskontoret*, *socialvårdskommittén*, *landsorganisationen* och *Daco* men avstyrkes av *svenska arbetsgivareföreningen* och *två reservanter inom arbetsmarknadskommisionen*¹⁾.

Arbetsmarknadskommisionen anför, att någon större principiell åtskillnad mellan medlemmar i ett fackförbund med fristående arbetslöshetskassa och ett fackförbund utan sådan icke syntes behöva göras i samband med bil-

¹⁾ Herrar Andersson och Brodén.

dandet av erkänd kassa. Då det vore önskvärt, att nybildade kassor snarast kunde träda i funktion och de ekonomiska frågorna syntes lösas genom den föreslagna begynnelsefonden, funne kommissionen, att socialstyrelsen borde erhålla begärda befogenheter. Kommissionens tillstyrkan förutsatte, att de villkor beträffande obligatorisk anslutning av kassamedlemmar m. m. samt uppfyllande av det tidsbestämda avgiftsvillkoret, som socialstyrelsen anfört sig ämna uppställa, iakttoges.

Statskontoret framhåller, att av författningsbestämmelserna rörande nu förevarande spörsmål tydligt borde framgå, vilket slag av sammanslutningar som avsåges.

Svenska arbetsgivareföreningen finner det ur principiella synpunkter betänkligt, att erlagda avgifter till en facklig kamporganisation skola få tillgodoräknas såsom erlagda till en erkänd arbetslöshetskassa, i all synnerhet som — enligt vad som framginge av handlingarna — någon motsvarighet till denna förmån icke kunde beredas oorganiserade arbetare, som inträtt i en dylik kassa. Förslaget avstyrktes därför.

Socialstyrelsens nu ifrågavarande förslag rörande tillgodoräknande — vid nybildning av erkänd arbetslöshetskassa — i fråga om det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret av avgifter, vilka under den närmast föregående tiden erlagts till den fackliga organisation, som tagit initiativet till kassans bildande, synes mig lämpligt och jag vill därför tillstyrka detsamma. Krav torde därvid böra uppställas på obligatorisk anslutning till den erkända kassan av samtliga försäkringsbara medlemmar i det stiftande förbundet samt därpå att kassans ekonomi tryggas genom en begynnelsefond, beräknad på sätt socialstyrelsen föreslagit.

*Departements-
chefen.*

Såsom socialstyrelsen framhållit torde däremot gällande bestämmelser — enligt vilka endast sådana avgifter få tillgodoräknas, vilka omedelbart före inträdet i den erkända kassan erlagts till sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp — böra bibehållas såvitt angår det tidsbestämda avgiftsvillkoret.

De nya bestämmelserna i ämnet torde böra införas i ett nytt fjärde stycke i 21 § 2 mom. Vid tillämpning av desamma synes vad nu i ärendet förekommit böra gälla såsom direktiv för socialstyrelsen. Av de nya bestämmelserna föranledes formell jämkning av 21 § 3 mom.

II. Jämkning beträffande reglerna för tillgodoräkandet av erlagd avgift.

Gällande bestämmelser.

Enligt 21 § 5 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor må medlem av sådan kassa vid prövning av avgiftsvillkoren tillgodoräknas allenast avgift, som erlagts antingen för tid, då han för annans räkning mot avlöning använts till arbete, som utförts annorstädes än i medlemmens hem, eller för tid, för vilken han trots sin arbetslöshet åtnjutit avlöning.

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har till en början anfört, att omfattningen av det arbete, som borde krävas för att medlemmen skulle anses vara försäkringsbar, icke reglerades enbart av det tidsbestämda avgiftsvillkorets utformning. Därvidlag ingrepe nämligen de i kassornas stadgar intagna bestämmelserna rörande det antal arbetstimmar eller arbetsdagar per vecka, som krävdes för att veckoavgift skulle få tillgodoräknas. Denna bestämmelse hade utformats olika inom de skilda kassorna. För att avgift skulle kunna tillgodoräknas medlem krävdes nämligen icke, att han arbetat samtliga arbetsdagar i veckan. Styrelsen hade beträffande en kassas stadgar godtagit till och med den bestämmelsen, att veckoavgift skulle få tillgodoräknas medlem för vecka, under vilken han icke arbetat längre tid än en dag, d. v. s. minst åtta timmar.

Styrelsen har vidare yttrat:

Det tidsbestämda avgiftsvillkoret blir givetvis lättare att uppfylla, om den arbetstid, som kräves för rätt att tillgodoräkna avgiftsvecka, är kort. Sådana kassor, som stadga kort kvalificerande arbetstid per vecka, komma därför att få flera understödsberättigade medlemmar än övriga kassor. Visserligen inflyta för kassor med kort dylik tid flera avgifter än för kassor med längre tid, men erfarenheten har visat, att merinkomsten på grund av ökningen i de betalade avgifternas antal endast täcker en del av den merutgift, som blir följden av att flera medlemmar bliva understödsberättigade. Det anförda visar, att utformningen av bestämmelserna om den arbetstid, som erfordras för att avgiftsvecka skall få tillgodoräknas, är av icke oväsentlig betydelse för kassornas ekonomi.

Genom lagändring år 1941 har minimiantalet veckoavgifter i det tidsbestämda avgiftsvillkoret nedsatts från 26 till 20 (respektive från 20 till 16 för säsongfack). Denna ändring har medfört en betydande ökning av utgifterna för daghjälp. Kassornas möjligheter att nedsätta den arbetstid per vecka, som fordras för att avgiftsvecka skall få tillgodoräknas, böra med hänsyn härtill beskäras.

Det synes lämpligt att ställa bestämmelserna om antalet avgiftsveckor och antalet arbetstimmar per vecka i viss relation till varandra. Därest stadgarna innehålla bestämmelse om minst 26 veckoavgifter, synes man ej böra vidtaga någon begränsning av här ifrågavarande slag. Den arbetstid per vecka, som i andra fall bör krävas för att avgiftsvecka skall få tillgodoräknas, bör i anslutning till vad förut anförts bestämmas till minst 16 timmar.

I anslutning till det sålunda anförda har socialstyrelsen föreslagit, att erkänd arbetslöshetskassa vid tillämpningen av det tidsbestämda avgiftsvillkoret icke skall få tillåtas räkna med lägre antal avgiftsveckor än tjugusex, såvida icke kassan i stadgarna intagit föreskrift om att avgiftsbetalad vecka endast får tillgodoräknas medlem, som under veckan arbetat minst sexton timmar för annans räkning eller som trots sin arbetslöshet åtnjutit avlöning för minst sexton timmar under veckan.

De sålunda föreslagna reglerna syntes socialstyrelsen icke behöva föranleda någon ändring av gällande lagbestämmelser, eftersom ifrågavarande förhållanden hitintills endast reglerats genom bestämmelser i kassornas stadgar. Det vore tillfyllest med ett tillrättaläggande uttalande av departementschefen till statsrådsprotokollet.

Såsom övergångsbestämmelse torde böra gälla, att de kassor, vilka i sina stadgar intagit bestämmelser, som strede mot de angivna riktlinjerna, skulle senast vid det ordinarie sammanträde, som ägde rum närmast efter den 1 januari 1943, fatta beslut om ändring av stadgarna i enlighet med de nya reglerna.

I förevarande sammanhang har socialstyrelsen omnämnt, att vid bildandet av erkända arbetslöshetskassor för personer, tillhörande sådana yrkeskategorier där i allmänhet månadslön komme till användning, under senare år fråga uppstått, vilken arbetstid som skulle erfordras för att erlagd avgift skulle få tillgodoräknas medlem i dylik kassa. Med hänsyn till att lagstiftningens förarbeten, som närmast tagit sikte på kassor med veckoavgifter, icke uttryckligt berört rätten att tillgodoräkna månadsavgifter, hade socialstyrelsen till en början föreskrivit, att tillgodoräkningar även beträffande kassor med månadsavgifter skulle göras beroende av huruvida arbete utförts viss tid per vecka. Det hade emellertid visat sig, att detta förfaringsätt erbjöde avsevärda svårigheter och tedde sig verklighetsfrämmande och svårförståeligt för de försäkrade. Med hänsyn därtill och då den utformning ifrågasvarande lagbestämmelser erhållit direkt tydde på att jämväl annat tidsmoment än vecka skulle kunna komma till användning, hade socialstyrelsen medgivit, att i sådana kassor, där avgiften stadgeenligt skulle erläggas per månad, månadsavgiften i dess helhet finge tillgodoräknas medlem, därest han under månaden arbetat viss i stadgarna angiven tid eller trots sin arbetslöshet åtnjutit avlöning med belopp, som motsvarade normal avlöning för minst samma tid. Tiden hade fastställts till minst tio dagar under månaden. Nämda dagantal hade valts, emedan det närmast motsvarar två dagar (16 timmar) per vecka. Socialstyrelsen hade jämväl medgivit, att de stadgebestämmelser, som motsvarade bestämmelserna i 11 §, 21 § 1 mom. första, andra och sjätte styckena samt 23 § tredje stycket, erhållit en lydelse, som direkt hade avseende å månadsavgifter.

Socialstyrelsen har nu föreslagit, att även författningstexten skall uttryckligen omnämna månadsavgift.

Yttrandena.

Socialstyrelsens förslag hava tillstyrkts eller lämnats utan erinran i remissvaren.

Det antal arbetstimmar eller arbetsdagar per vecka, som kräves för att erlagd veckoavgift skall få tillgodoräknas medlem av erkänd arbetslöshetskassa, regleras icke genom något stadgande i gällande författning utan allenast genom bestämmelser därom i kassornas stadgar. Vad dylika bestämmelser innehålla utövar ett visst inflytande på kassornas ekonomi. En kort kvalificerande arbetstid per vecka föranleder nämligen därtill, att det tidsbestämda avgiftsvillkoret blir lättare att uppfylla, varigenom antalet understödsberättigade medlemmar ökas. Den merutgift, som föranledes därav, tackes icke av den ökning av antalet erlagda avgifter, som givetvis uppstår.

*Departements-
chefen.*

Socialstyrelsens med hänsyn till anförda förhållanden framlagda förslag, att antalet avgiftsveckor i det tidsbestämda avgiftsvillkoret och antalet arbetstimmar per vecka, som erfordras för att avgiftsvecka skall få tillgodoräknas, skola ställas i viss relation till varandra synes mig lämpligt. Enligt förslaget skall en kassa icke få räkna med lägre antal avgiftsveckor vid tillämpning av det tidsbestämda avgiftsvillkoret än 26, därest ej i kassans stadgar intagits föreskrift därom, att såsom avgiftsbetalad vecka skall anses allenast sådan vecka, under vilken arbete utförts eller avlöning eljest åtnjutits under minst 16 timmar. Såsom socialstyrelsen framhållit torde ändring av gällande författningsbestämmelser emellertid icke erfordras för genomförande av regler av nu angivet innehåll.

Finnas för närvarande i en kassas stadgar bestämmelser, vilka strida mot vad sålunda föreslagits, synes beslut så snart det låter sig göra böra fattas av vederbörande kassa rörande ändring av stadgarna. Föreskrift härom i författningen torde emellertid icke erfordras.

Vad i det föregående anförts om veckoavgifter synes, på sätt socialstyrelsen föreslagit, i fråga om kassor, vilkas medlemmar i allmänhet avlönas med månadslön, böra ersättas med bestämmelser om att arbete skall hava utförts under eller avlöning eljest uppburits för minst 10 dagar under månaden. Detta dagantal motsvarar närmast 16 timmar per vecka.

I anslutning härtill torde, i enlighet med vad socialstyrelsen jämväl föreslagit, bestämmelserna i 11 § samt 21 § 1 mom. första, andra och sjätte styckena förordningen om erkända arbetslöshetskassor böra ändras så, att månadsavgifter däri uttryckligen omnämnas.

III. Vissa ändringar av 18 § och 21 § 5 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

Gällande bestämmelser.

Enligt 18 § förordningen om erkända arbetslöshetskassor må daghjälp icke utgivas till medlem för söndag. Ej heller må daghjälp utgivas för annan helgdag, med mindre medlemmen var arbetslös nästföregående eller efterföljande vardag, eller för »dag, för vilken han trots sin arbetslöshet åtnjuter avlöning».

I 21 § 5 mom. samma förordning stadgas, såsom förut nämnts, att medlem av erkänd arbetslöshetskassa vid prövning av de olika avgiftsvillkoren må tillgodoräkna sig, bland annat, »tid, för vilken han trots sin arbetslöshet åtnjuter avlöning».

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har beträffande bestämmelsen i 21 § 5 mom. anført, att en bokstavlig tolkning därav gäve vid handen, att även sådan tid, då medlem med bibehållande av viss del av lön åtnjöt ledighet på grund av sjukdom, värnplikt eller barnsörd, finge tillgodoräknas honom. Denna tolkning kunde givetvis icke godtagas, bland annat på grund av att den icke överensstämde med bestämmelsens huvudsyfte att utgöra ett kriterium på att medlemmen

vore ett lämpligt försäkringsobjekt. Det syntes med anledning härav erfordrigt att i angivna lagrum direkt utsäga, att bestämmelsen icke hade avseende å sådan tid, som nyss nämnts. I detta sammanhang torde även det mindre lyckliga uttrycket »trots sin arbetslöshet» böra utbytas mot en lämpligare formulering. Det syntes nämligen oegentligt att såsom arbetslös beteckna en person, som innehade anställning, såsom fallet vore exempelvis då en person åtnjöte semester.

Socialstyrelsen har föreslagit, att i 21 § 5 mom. måtte intagas formuleringen »eller då han från dylikt arbete åtnjuter avlönad ledighet av annan anledning än sjukdom, värnpliktstjänstgöring eller barnsbörd». Vid tillämpning därav borde ledighet på grund av olycksfall jämföras med ledighet på grund av sjukdom. Medlem, som erhöle semester med avlöning under tid, då han av nu angivna skäl nödgades vara frånvarande från arbetet, skulle givetvis vara skyldig att erlagga avgift för semestertiden liksom han även ägde rätt att vid tillämpning av bestämmelserna i 21 § arbetslöshetskasseförordningen tillgodoräkna sig dylikt tid.

I samband med den föreslagna ändringen av 21 § 5 mom. syntes även uttrycket »dag, för vilken han trots sin arbetslöshet åtnjuter avlöning» i 18 § böra utbytas mot uttrycket »dag, då han åtnjuter avlönad ledighet från arbete, som utförts för annans räkning annorstädes än i medlemmens hem».

Yttrandena.

Mot socialstyrelsens förslag hava *statskontoret*, *socialvårdskommittén* och *landsorganisationen* icke framställt någon erinran. *Svenska arbetsgivareföreningen* och *Daco* föreslå, att uttrycket »avlönad ledighet» måtte utbytas mot »ledighet med bibehållen avlöning» under det att *statens arbetsmarknadskommission* föreslår utbyte mot »ledighet med helt eller delvis bibehållen avlöning».

Bestämmelserna i 21 § 5 mom. avse givetvis icke, att erlagd avgift skall få tillgodoräknas för sådan tid, under vilken medlemmen med bibehållande helt eller delvis av sin lön åtnjuter ledighet på grund av sjukdom, värnplikt eller barnsbörd. För att giva tydligt uttryck häråt har socialstyrelsen föreslagit ändring av berörda moment. Förslaget, som lämnats utan erinran i yttrandena, synes böra genomföras. — Det må i detta sammanhang erinras därom, att enligt de föreslagna nya bestämmelserna i 1 mom. värnpliktsvecka i vissa fall skall få tillgodoräknas utan att avgift överhuvud blivit erlagd för densamma.

*Departements-
chefen.*

I enlighet med vad socialstyrelsen föreslagit synas vidare vissa formella jämkningar av ordalagen i 18 § samt 21 § 5 mom. böra vidtagas, närmast i anslutning till vad statens arbetsmarknadskommission, svenska arbetsgivareföreningen och *Daco* därutinnan föreslagit.

Samtidigt härmed torde en formell ändring böra göras i 26 § första stycket för att vinna överensstämmelse med 21 § 5 mom.

IV. Tillsättande av gemensam revisor för de erkända arbetslöshetskassorna.

Förslag i statsverkspropositionen.

På sätt framgår av årets statsverksproposition (V huvudtiteln, punkten 3) har jag, i anledning av hemställan från socialstyrelsen, föreslagit nyinrättande av en revisorsbefattning, placerad i lönegrad Ex 21, för handhavandet av den ekonomiska kontrollen över de erkända arbetslöshetskassorna. En gemensam revisor, utsedd av tillsynsmyndigheten, skall sålunda ersätta de revisorer — för varje kassa en revisor jämte suppleant — vilka jämlikt föreskrifter i 28 § arbetslöshetskasseförordningen skola utses av tillsynsmyndigheten.

*Departements-
chefen.*

Förslaget i statsverkspropositionen föranleder jämkningar dels i 28 § förordningen om erkända arbetslöshetskassor och dels i 5 § första stycket förordningen om statsbidrag till sådana kassor.

V. Ökade möjligheter för utläningar att erhålla medlemskap i erkänd arbetslöshetskassa.

Gällande bestämmelser.

I 13 § förordningen om erkända arbetslöshetskassor stadgas, att Konungen under förutsättning av ömsesidighet äger ingå överenskommelse med främmande stat, att medborgare i denna skall vid tillämpningen av förordningen likställas med svensk medborgare. I 7 § 5) samma förordning föreskrives, att utländsk medborgare icke äger rätt till medlemskap i svensk erkänd arbetslöshetskassa med mindre han tillhör stat, med vilken sådan överenskommelse träffats, som avses i 13 §. Tillhör utläningen stat, med vilken dylik överenskommelse föreligger, äger han emellertid samma rätt som svensk medborgare att tillhöra erkänd arbetslöshetskassa. Han kan sålunda i dylika fall icke förvägras inträde på grund av att han är utländsk medborgare.

Genom bestämmelsen i 7 § har man sört för att de olika svenska kassorna komma att tillämpa enhetliga regler beträffande medlemskapet för utländska medborgare.

Socialstyrelsens förslag.

I sin skrivelse den 28 december 1942 har socialstyrelsen omnämnt, att överenskommelser av det slag, som avsåges i 13 §, träffats med Schweiz, Tjeckoslovakiet och Danmark, samtliga år 1936, samt med Polen år 1938. Under rådande utrikespolitiska läge hade emellertid möjligheten att träffa dylika överenskommelser i hög grad beskurits. Samtidigt hade med hänsyn till det icke obetydliga antal utländska medborgare, som här tagit sin tillflykt, behovet av att bereda dylika personer möjlighet till inträde i svenska erkända arbetslöshetskassor blivit mera aktuellt än tillförne. Många av utläningarna hade erhållit arbete här i landet och måste beräknas komma att kvarstanna under en avsevärd tidrymd. Det syntes såväl ur humanitära som ur statsfinansiella synpunkter önskvärt, att dessa bereddes tillfälle att

genom medlemskap i svenska erkända arbetslöshetskassor bidra till att åt sig uppbygga en understödsrätt för fall av framtida arbetslöshet här i landet.

Styrelsen har vidare yttrat:

Hänsyn synes även böra tagas därtill, att dessa utlänningar i stor utsträckning äro medborgare i länder, som väl sakna frivillig arbetslöshetsförsäkring men som hava infört anordningar i annan form för meddelande av offentlig arbetslöshets hjälp, till exempel genom kontantunderstödsverksamhet eller obligatorisk försäkring. Svenska undersåtar, som vistas i något av dessa länder, kunna vid iråkad arbetslöshet i allmänhet påräkna understöd från offentlig myndighet i en eller annan form. Även ur denna synpunkt synes det rimligt, att möjlighet öppnas för medborgare i sådan stat att vid vistelse här i landet vinna inträde i svensk erkänd arbetslöshetskassa.

Det må jämväl anmärkas, att många av ifrågavarande utlänningar hava erhållit medlemskap i svenska fackförbund och att härigenom vissa svårigheter av teknisk art uppstått för de erkända arbetslöshetskassornas redogörare, vilka ofta samtidigt äro lokalkassörer i fackförbunden. Sålunda föranleder angivna förhållande, att redogörarna, vilka för närvarande uppgå till ett antal av omkring 4,000, i stor utsträckning nödgas föra dubbla redovisningslistor.

I arbetslöshetskasseförordningen borde enligt socialstyrelsens mening införas bestämmelser av sådan innebörd, att kassorna berättigades att såsom medlemmar antaga även utländska medborgare i stat, som Konungen bestämde, utan att särskild överenskommelse med angivna stat träffats. Meningen därmed vore således icke, att kassorna i förekommande fall skulle vara *skyldiga* att tillerkänna sådana utlänningar medlemskap. En sådan ordning finner socialstyrelsen för sin del icke lämplig eller påkallad. Å andra sidan låge det i sakens natur, att den ifrågasatta anordningen icke borde få föranleda rubbning av de nuvarande reglerna, som uppenbarligen grundade skyldighet för svensk erkänd kassa att såsom medlem godkänna därtill kvalificerad medborgare i stat, med vilken slutits ömsesidighetsöverenskommelse enligt 13 §.

Det må i detta sammanhang anmärkas, att socialstyrelsen lämnat sitt medgivande till att statslösa utlänningar få ingå såsom medlemmar i de erkända arbetslöshetskassorna.

Enligt socialstyrelsens åsikt kunde erforderlig författningsändring lämpligast ske genom ändring av 7 § första stycket 5) i förordningen.

Yttrandena.

Socialstyrelsens förslag tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *statens arbetsmarknadskommision, socialvårdskommittén, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i Sverige.*

Arbetsgivareföreningen påpekar, att vid bedömande av denna fråga hänsyn borde tagas till att enligt 21 § understöd finge utgå först sedan medlem erlagt minst 52 veckoavgifter. Därigenom erhöles beträffande utländsk medlem en viss garanti för att han, innan understöd utbetalades, fått en viss fastare anknytning till Sverige. För sådana utlänningar, som erhållit medlemskap i svenska fackförbund, syntes även praktiska skäl tala för att utlänningarna

anknötes till svenska erkända arbetslöshetskassor. I likhet med socialstyrelsen ansåge arbetsgivareföreningen dock, att kassorna ej skulle vara berättigade att som medlemmar antaga andra utländska medborgare än sådana, som tillhörde stat, om vilken Konungen särskilt förordnat, att medborgare i den staten skulle kunna erhålla medlemskap.

Statskontoret förklarar sig icke vilja motsätta sig förslaget, då praktiska synpunkter syntes tala för detsamma. Då den föreslagna anordningen vore avsedd att tillämpas endast under nu rådande utrikespolitiska förhållanden, ifrågasatte emellertid statskontoret, huruvida det kunde vara nödvändigt att vidtaga ändring i gällande förordning. Det syntes lämpligare, att undantagsföreskriften erhöles formen av ett riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att under viss begränsad tid lämna avsedda medgivanden.

*Departements-
chefen.*

Mot socialstyrelsens förslag har erinran i princip icke framställts. Jag föreslår nu, att detsamma genomföres. Den fullmakt för Kungl. Maj:t, som styrelsens förslag innebär, synes mig lämpligen böra intagas i författningstexten på sätt styrelsen föreslagit.

VI. Ändrade grunder för förvaltningsbidraget (medlemsbidraget) till kassor med månadsavgifter.

Gällande bestämmelser.

Enligt 5 § förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor utgår statligt förvaltningsbidrag med ett belopp, som, bortsett från det till omfattningen obetydliga så kallade arvodesbidraget, uteslutande bestämmes av antalet årsmedlemmar i kassan. Antalet årsmedlemmar under visst år motsvarar summan av antalet medlemmar vid utgången av varje kalendermånad av året dividerad med tolv. Ifrågavarande bidrag, som benämnes medlemsbidrag, utgår med fyra kronor per årsmedlem för de 3,000 första medlemmarna, med tre kronor per årsmedlem för de 22,000 följande och med två kronor per årsmedlem för det antal medlemmar, som överstiger 25,000.

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har i sin skrivelse den 9 juni 1942 framhållit, att i sådana kassor, där uppbörd med hänsyn till medlemmarnas avlöningsförhållanden företoges varje vecka, en vidlyftig förvaltningsorganisation erfordrades med redogörare på de platser, där kassans medlemmar vore bosatta, och med redogörarna underordnade uppbördsmän å olika arbetsplatser eller olika avdelningar av större företag. Vid en dylik relativt kostsam organisation medförde de gällande beräkningsgrunderna för medlemsbidraget, att detsamma såsom regel väsentligt understeg de faktiska kostnaderna för förvaltningen. Av de hittills registrerade kassorna vore samtliga, utom två, av denna karaktär. Under den senaste tiden hade emellertid flera samman slutningar av i viss mån annan karaktär än de, som hittills rekryterat de erkända arbetslöshetskassorna, beslutat bilda sådana kassor. Inom dessa

sammanslutningar, som omfattade andra förvärvsgrupper än industriarbetare, torde arbetslösheten i allmänhet vara av relativt ringa omfattning. Medlemmarnas avlöningsförhållanden vore också sådana, att uppbörd av medlemsavgifterna borde kunna företagas månadsvis. Under dylika omständigheter borde redogörarnas och uppbördsmännens arbete som regel bliva mindre omfattande än vid kassor med veckoavgiftsuppbörd. För kassor av denna karaktär borde därför förvaltningskostnaderna bliva väsentligt lägre än för övriga kassor. I något fall skulle det till och med kunna förekomma, att kostnaderna understege medlemsbidraget.

Det syntes med anledning därav påkallat att i 5 § statsbidragsförordningen intaga en kompletterande bestämmelse, som möjliggjorde, att medlemsbidraget i dylika fall bättre anpassades efter de verkliga förvaltningskostnaderna. Vid utformningen av kompletteringsbestämmelsen borde hänsyn alltfört tagas till kassans medlemsantal, så att en liten kassa finge högre bidrag per medlem än en större. Detta åstadkommes enklast genom att fastställa medlemsbidraget för ifrågavarande kassor till viss kvotdel av vad som skulle utgå enligt gällande bestämmelser. Socialstyrelsen ansåge skäligt, att denna kvotdel i normala fall sattes till två tredjedelar.

Omständigheterna i det särskilda fallet kunde emellertid föranleda, att medlemsbidrag skäligen borde utgå med högre belopp, trots att kassan använde sig av månadsuppbörd. Så vore exempelvis förhållandet beträffande hotell-, kafé- och restauranganställdas kassa, där uppbörden och understödsverksamheten i hög grad komplicerades genom drickspenningssystemet och genom att medlemmarna vore utspridda på ett stort antal arbetsplatser med ett fåtal medlemmar på varje plats. Det syntes sålunda erforderligt att hålla vissa möjligheter öppna till avvikelser från den ifrågasatta bestämmelsen. Detta kunde lämpligen ske genom en bestämmelse, att Konungen på därom gjord framställning skulle få medgiva, att medlemsbidrag jämväl i här avsedda fall finge utgå med högre belopp än två tredjedelar av det sedvanliga medlemsbidraget.

Då avgifterna i kassor, som redan påbörjat eller som inom den närmaste framtiden komme att påbörja sin verksamhet, fastställts med utgångspunkt från nuvarande grunder för medlemsbidraget, vore det enligt socialstyrelsens åsikt icke skäligt att omedelbart tillämpa de nya bestämmelserna på dessa kassor. En viss icke alltför kort övergångstid syntes sålunda böra stadgas för sådana kassor, som redan registrerats som understödsförening eller erkänd arbetslöshetskassa före ikraftträdandet av den ifrågasatta bestämmelsen. För dylika kassor syntes bestämmelsen lämpligen böra tillämpas först beträffande statsbidrag för det kalenderår, som följde närmast efter det år, under vilket bestämmelsen varit i kraft under fem år.

Yttrandena.

Mot socialstyrelsens förslag hava *statskontoret*, *socialvårdskommittén* och *landsorganisationen* icke haft något att erinra.

Arbetsmarknadskommisionen finner det föreliggande materialet vara alltför knapphändigt för att kommissionen därpå skulle kunna grunda ett bestämt

omdöme. Två reservanter¹⁾ ville tillstyrka under det att en reservant²⁾ ville avstyrka förslaget.

Daco avstyrker förslaget samt anför till stöd för sin ståndpunkt följande:

De kassor, som kunna tänkas tillämpa månadsavgifter, äro huvudsakligen att återfinna inom tjänstemännens yrkesområde. Hittills finnas endast fyra kassor av denna typ, handelstjänstemännens och försvarsverkens civila personals samt de under år 1942 startade kassorna för hotell- och restaurangpersonal samt aktiva handelsresande. Inom två *Daco*-organisationer äro emellertid dylika kassor under bildande.

De föreslagna reglerna skulle framförallt komma att tillämpas på tjänstemannaorganisationernas arbetslöshetskassor. Det kan emellertid starkt ifrågasättas, huruvida förvaltningskostnaderna för kassor inom dessa yrkesgrupper äro mindre än för andra. Erfarenheterna från handelstjänstemännens erkända arbetslöshetskassa ge vid handen, att förvaltningsarbetet för handelns vidkommande medför kostnader, vilka icke kunna anses underskrida motsvarande kostnader för andra yrkesgrupper. Den förnämsta orsaken härtill är, att medlemmarna äro utspridda på ett flertal arbetsplatser. Handelstjänstemannaförbundets medlemsstatistik visar, att medelantalet anställda per arbetsgivare är omkring tre. Detta betyder, att det på ett flertal platser finnes endast en eller två medlemmar. Samma förhållande gäller även för andra tjänstemannagrupper. Det ligger i sakens natur att antalet tjänstemän per arbetsgivare på ett visst yrkesområde är betydligt mindre än motsvarande antal arbetare. Statistiken från Sveriges arbetsledareförbund visar sålunda, att även arbetsledarna äro fördelade på ett mycket stort antal arbetsplatser. Medelantalet anställda per arbetsgivare utgör där fyra. Även för industri-tjänstemännens vidkommande är samma förhållande rådande, även om spridningen där icke är fullt så markerad. I förhållande till de egentliga arbetarorganisationerna föreligger dock även här en avsevärd skillnad. Svenska industritjänstemannaförbundets statistik visar ett medeltal anställda per företag av omkring 13. För t. ex. svenska metallindustriarbetareförbundet torde motsvarande siffra enligt uppgift från förbundet ligga mellan 40 och 50. Skillnaden är således mycket markant.

En annan omständighet som bidrager till att höja förvaltningskostnaderna för tjänstemannakassorna är, att organisationsdisciplinen på detta område i allmänhet icke har samma fasthet som fallet är bland arbetarna. Anledningen härtill är i sin tur, att tjänstemannaorganisationerna i allmänhet tillkommit på ett relativt sent stadium och i många fall ännu befinna sig under uppbyggnad. Ytterligare tillkommer, att de inom en och samma organisation samlade tjänstemannagrupperna på grund av individuella olikheter i fråga om utbildning och arbetsuppgift äro mera heterogena än motsvarande arbetargrupper. Ett proportionellt större och mera tidskrävande arbete måste därför nedläggas på att förvärva och behålla medlemmarna inom en tjänstemannaorganisation.

En beräkning av de faktiska förvaltningskostnaderna för en viss kassa är tekniskt sett ganska svår att utföra. Det bör nämligen därvid beaktas, att en väsentlig del av de reella omkostnaderna ej kommer till synes i redovisningen av de formella administrationskostnaderna. En fackorganisation, som bildar en erkänd arbetslöshetskassa, ställer därmed hela sin organisationsapparat till kassans förfogande. Vad detta betyder för ett nedbringande av utgifterna är mycket svårt att uppskatta. Helt säkert skulle en kassa som verkade fristående medföra kostnader, som avsevärt överstege de kostnader som nu existerande kassor redovisa. Socialstyrelsens påstående att

¹⁾ Herrar Andersson och Brodén.

²⁾ Herr Malmström.

förvaltningskostnaderna i vissa fall skulle understiga medlemsbidraget verkar, om hänsyn tages härtill, ganska osannolikt.

Socialstyrelsens förslag kan i vissa fall tänkas medföra, att veckokassor komma till stånd på områden, där det måste anses mera rationellt med månadskassor. En dylik utvecklingstendens vore förvisso mycket beklaglig. Man kan vidare ifrågasätta, huruvida icke en kassa, som genom en rationell administration nedbringar sina kostnader, skall ha rätt att låta sina medlemmar bli delaktiga härav. Kassan kan annars lätt få ett intresse av att bokföringsmässigt uppvisa höga förvaltningskostnader, vilket bland annat måste försvåra samarbetet med den övervakande myndigheten.

Med stöd av vad i detta sammanhang anförts vilja vi bestämt avstyrka socialstyrelsens förslag om ändrade grunder vid beräkning av förvaltningsbidraget till månadskassor. Den besparing av statsmedel, som kan åstadkommas genom den föreslagna minskningen av förvaltningsbidraget till dessa kassor, är säkerligen av ganska ringa storleksordning i förhållande till de penningbelopp, som utgå till arbetslöshetsförsäkringen i dess helhet. Visserligen utgör tjänstemannaarbetslösheten icke för närvarande något större problem, men under en framtida kris på arbetsmarknaden torde påfrestningarna bli lika svåra för tjänstemännen som för arbetarna. Det måste då vara ett betydelsefullt statsintresse, att arbetslöshetsförsäkringen är väl byggd även på detta område. I vart fall böra icke ändringar i gällande regler vidtagas, varigenom en ökad anslutning från tjänstemännen till den statliga arbetslöshetsförsäkringen försvåras.

Socialstyrelsens nu ifrågavarande förslag har icke föranlett något yttrande av *svenska arbetsgivareföreningen*.

En arbetslöshetskassa, i vilken uppbörd av avgifter sker månadsvis, torde otvivelaktigt som regel hava lägre förvaltningskostnader än kassor med veckouppbörd. Socialstyrelsens förslag rörande minskning av statsbidragets storlek i fråga om kassor av förstnämnda slag finner jag därför rättvist och lämpligt. Enär emellertid, på sätt såväl socialstyrelsen som Daco påpekat, fall kunna förekomma, då omkostnaderna, trots att månadsuppbörd tillämpas, äro av ungefär samma storleksordning som hos kassor med veckouppbörd, är en dispensregel på sin plats. Kungl. Maj:t bör därför hava befogenhet att, efter därom gjord framställning, medgiva, att medlemsbidraget beträffande kassa, som upptager avgifter för månad eller längre tidsperiod, skall höjas intill belopp, beräknat enligt de för kassor med veckouppbörd gällande bestämmelserna. Möjlighet kommer till följd härav att stå öppen att i de fall, vilka Daco särskilt behandlat, utfå ersättning enligt huvudregeln.

Nu ifrågavarande förslag föranleder ändring av 5 § andra stycket förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor. En icke alltfört kort övergångstid synes emellertid, i huvudsaklig överensstämmelse med vad socialstyrelsen föreslagit, böra fastställas beträffande arbetslöshetskassor, som påbörjat sin verksamhet innan de i det föregående föreslagna nya bestämmelserna trätt i kraft.

VII. Ändrade grunder för förskott å statsbidrag.

Gällande bestämmelser.

Jämlikt 7 § statsbidragsförordningen äger kassa efter varje kvartals slut utbetomma högst tre fjärdedelar av det statsbidrag, som skäligen kan antagas

belöpa å kvartalet. En fjärdedel av det beräknade statsbidraget innehålles sålunda för att utbetalas först sedan den slutgiltiga ansökningen om statsbidrag för året blivit i vederbörlig ordning behandlad.

Socialstyrelsens förslag.

Styrelsen har framhållit, att det, sedan medlemmarna i en del kassor på grund av det rådande krisläget drabbats av arbetslöshet i stor omfattning, visat sig, att kassornas behov av likvida medel icke kunnat helt tillgodoses med tillämpning av gällande bestämmelser. Det syntes därför styrelsen erforderligt, att den därstädes angivna förskottsmarginalen i viss mån vidgades. En dylik ändring föranledde numera, sedan nya grunder för statsbidragets beräkning införts, inga större risker. En alltför stor förskottsutbetalning behövde nämligen icke längre befaras.

Det syntes emellertid icke lämpligt, att de enskilda kassorna skulle äga o villkorlig rätt att erhålla högre förskott. De hittills gällande bestämmelserna rörande förskott å statsbidrag borde därför fortfarande gälla som huvudregel. Därutöver borde till 7 § göras sådant tillägg, att tillsynsmyndigheten tillerkändes rätt att, då särskilda skäl därtill förefunnes, vid varje kvartals slut till erkänd arbetslöshetskassa utbetala intill hela beloppet av det statsbidrag, som belöpte å kassans utgifter för barn tillägg och hustru tillägg, samt intill nittio procent av det medlemsbidrag och daghjälsbidrag, som skäligen kunde antagas belöpa å kvartalet.

Yttrandena.

Socialstyrelsens förslag tillstyrkes eller lämnas utan erinran i remissvaren. *Svenska arbetsgivareföreningen* har dock icke gjort något uttalande i nu föreliggande hänseende.

*Departements-
chefen.*

Socialstyrelsens förslag synes mig tillfredsställande och torde böra genomföras.

Departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t genom proposition måtte föreslå riksdagen att antaga inom socialdepartementet upprättade förslag, av den lydelse bilagor till detta protokoll utvisa, till

- 1) *förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor* samt
- 2) *förordning angående ändrad lydelse av 5 och 7 §§ förordningen den 15 juni 1934 (nr 265) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Jan-Erik Stenius.